

Dansk Journalistforbund

En streg i sandet...

Vejledende vilkår for freelance grafisk design,
tegninger m.m.

En streg i sandet...

Vejledende vilkår for freelance grafisk design,
tegninger m.m.

Indhold

Vejledende vilkår er til gavn for begge parter, 5

- 1 Layout, grafisk design, grafisk tilrettelæggelse m.m., 6
- 2 Tegninger, illustrationer m.v., 7
- 3 Aftale, 8
- 4 Generelt om anvendelse m.v., 8
- 5 Særligt om internetanvendelse, 9
- 6 Ophavsret, 10
- 7 Betaling, 12
- 8 Levering, opbevaring m.v., 12
- 9 Feriegodtgørelse, 13
- 10 Indeståelse, 13
- 11 Øvrige aftaler, 13

Vejledende vilkår er til gavn for begge parter

‘En streg i sandet ...’ er udarbejdet for at gøre det lettere for både freelanceren og arbejdsgiveren at finde den rimelige honorering for den grafiske opgave, der skal løses. De vejledende vilkår bør anvendes i de tilfælde, hvor der ikke er indgået anden aftale med Dansk Journalistforbund.

Princippet i Dansk Journalistforbunds vejledende vilkår er, at der bør være en reel lighed mellem de vilkår, der er gældende for på den ene side ansatte og på den anden side freelancere og øvrige løsere tilknyttede medarbejdere.

Taksterne og de øvrige vilkår i denne vejledning er altså ikke grebet ud af luften. De er blandt andet beregnet på baggrund af de løn- og arbejdsvilkår, som er gældende i de overenskomster og aftaler, der er indgået mellem journalistforbundet og diverse medievirksomheder. Desuden er journalistforbundets detaljerede lønstatistik indgået i beregningerne.

Hvis du som freelancer eller arbejdsgiver har spørgsmål til beregningerne, er du meget velkommen til at kontakte Dansk Journalistforbund.

Layout, grafisk design, grafisk tilrettelæggelse m.m.

En anekdote fra begyndelsen af 1900-tallet kan illustrere problemet med prissætningen af logoer: Designeren Thorvald Bindsbøl kom til brygger Jacobsen og præsenterede sit forslag til det smukke Carlsberg-logo, der med små ændringer benyttedes den dag i dag. Bindsbøl angav samtidig prisen for sit arbejde. Den påholdende brygger fandt prisen rigelig høj, og spurgte derfor: "Er det fordi jeg er Jacobsen?". "Nej, det er fordi jeg er Bindsbøl!" lød svaret.

Timeprisen for udførelse af layout, generelt grafisk design og grafisk tilrettelæggelse bør fra 1. april 2009 som minimum være 728 kr.

For arbejde, der bestilles til at blive udført om aftenen/natten og/eller på lørdage, søn- og helligdage, bør der beregnes et tillæg.

Ved længerevarende opgaver kan det være hensigtsmæssigt at aftale en ugesats. Ugesatsen bør være på minimum 22.165 kr. for en 37 timers uge. Ved opgaver ud over dette aftales der en særlig pris.

Mødevirksomhed og transporttid i forbindelse med arbejdet skal også medregnes i forbrugt arbejdstid.

Særligt om logoer

Der kan ikke sættes en fast pris på logoer. Den samlede pris for et logo (og en eventuel tilhørende manual for anvendelsen af logoet) bør ikke mindst afhænge af det forbrugte antal timer til at udforme logoet m.v., samt hvor udbredt man kan forvente, at logoet vil blive.

Det skal desuden indgå som en væsentlig del i prissætningen, at honoraret også skal dække, at logoet i sagens natur skal bruges igen og igen i forskellige sammenhænge og igennem længere tid.

Først og fremmest: Sørg for at lave en skriftlig aftale om honoreringen m.m., inden opgaven påbegyndes.

Tegninger, illustrationer m.v.

Freelanceopgaver bør som minimum honoreres med de nedenstående stykpriser. Priserne dækker éngangsanvendelse (se punkt 4 om anvendelse).

Tidsskrifter, fagblade, magasiner m.m.

Forsidetegning/-illustration	kr. 5.998
Bærende, kommenterende tegning/illustration	kr. 3.998
Tegning/illustration	kr. 2.664
Vignet (mindre tegning/illustration af dekorativ karakter)	kr. 1.336

Bogarbejde

Omslagstegning/-illustration	kr. 5.452
Opslagstegning/-illustration	kr. 3.635
Tegning/illustration	kr. 2.422
Vignet (mindre tegning/illustration af dekorativ karakter)	kr. 1.214

Annoncer og anden reklame

Tegning/illustration	kr. 5.998
Mindre tegning/illustration (f.eks. til rubrikannoncer)	kr. 2.000

Plakater og postkort

Tegning/illustration til plakat o.lign.	kr. 9.332
Tegning/illustration til postkort o.lign.	kr. 5.998

Tegneserier

1 stribe	kr. 3.322
Helside (3-4 "etager")	kr. 5.998

Ved større opgaver, der omfatter mange illustrationer, kan der aftales en særlig pris.

3

Aftale

Det er meget vigtigt, at der laves en skriftlig aftale om opgaven, inden arbejdet påbegyndes.

Det anbefales, at aftalen som minimum indeholder den aftalte pris samt nedenstående betingelser for anvendelse, levering, opbevaring, ophavsret og betaling.

4

Generelt om anvendelse m.v.

Tegninger/illustrationer må kun benyttes til det aftalte formål. Enhver anden form for udnyttelse end den, der er beskrevet i aftalen, skal aftales med tegneren/grafikeren i hvert enkelt tilfælde og honoreres særskilt.

Ovenstående satser anbefales til materiale, der leveres til éngangsanvendelse i ét medie (trykt medie, internetudgave eller lignende). Hvis materialet samtidig anvendes/udgives i et andet medie og/eller lægges i en database med online adgang for eksterne brugere, bør der betales et tillæg på 50 % af den samlede time- eller stykpris.

Ved en senere gen-reproduktion i samme medie i samme udformning bør der pr. gang betales 50 % af den oprindelige pris.

Det anbefales, at tegninger/illustrationer, som indkøbes til løbende gen-reproduktion i ét medie, afregnes med 300 % af den anbefalede pris (se punkt 2).

Særligt om internetanvendelse

5

I forbindelse med eventuel offentliggørelse på internettet, anbefales det, at der aftales en tidsmæssig afgrænsning for, hvor længe tegningen/illustrationen må være offentliggjort på nettet.

Desuden bør en tekst med følgende indhold vises i tilknytning til materialet: "Materialet stilles alene til rådighed for visning. Det er ikke tilladt at kopiere materialet. Der må dog tages kopi til personlig brug. Yderligere rettigheder til materialet kan aftales ved henvendelse til (tegnerens/grafikerens navn etc.)".

Læs mere om dette i afsnit 6.

Ophavsret

Alle tegninger/illustrationer leveres i henhold til Ophavsretsloven. Ophavsretten tilhører tegneren. Tegninger/illustrationer må ikke udsættes for ændringer i form af sammenklipning, sammenkopiering og manipulation etc. uden tegnerens udtrykkelige tilladelse i hvert enkelt tilfælde.

Tegninger/illustrationer må ikke udlånes eller videresælges uden udtrykkelig aftale med tegneren.

Dette gælder også for tegninger/illustrationer fremsendt i udvalg. Ved al offentliggørelse skal tegnerens navn anføres ved tegningen. Ved udeladelse beregnes et tillæg til prisen på 100 %.

Generelt om ophavsret

Begrebet ophavsret dækker over den eneret, som skaberen har over sit værk. Eneretten er beskrevet i Ophavsretsloven.

I henhold til Ophavsretslovens § 1 har den person, som frembringer et værk, ophavsret til værket. Tegninger og andet grafisk arbejde er også omfattet af begrebet "værk".

Det fremgår af Ophavsretslovens § 2, stk. 1, at *"ophavsretten medfører, med de i denne lov angivne indskrænkninger, eneret til at råde over værket ved at fremstille eksemplarer af det og gøre det tilgængeligt for almenheden i oprindelig eller ændret skikkelse, i oversættelse, omarbejdelse i anden litteratur- eller kunstart eller i anden teknik"*. Man har som ophavsmand til et værk, kort sagt, eneret til at råde over værket.

Når man som freelancer sælger sit produkt til en kunde, overdrager man visse brugsrettigheder til kunden. Disse brugsrettigheder er omfattet af beskyttelsen i Ophavsretslovens § 2. Da en tegning eller et andet grafisk arbejde kan bruges i mange sammenhænge, er det særdeles vigtigt at få specificeret, hvilke brugsrettigheder der er overdraget til kunden som led i den konkrete aftale.

En sådan specificering bør indarbejdes i den aftalebekræftelse, faktura eller lignende, som freelanceren sender til kunden.

Eks.: "Det bestilte kan udnyttes én gang. Yderligere udnyttelse skal aftales med undertegnede...".

Når begge parter i et aftaleforhold således har papir på, hvad der er aftalt, vil en række mulige konflikter være afværget, da både freelanceren og kunden ikke er i tvivl om, hvad kunden må bruge den indkøbte tegning, grafik m.v. til.

Specificeringen betyder også, at hvis kunden alligevel vælger at bruge den indkøbte tegning, grafik m.v. til andre formål end det aftalte og herved overtræder Ophavsretsloven, er freelanceren særdeles godt stillet rent bevismæssigt, hvis vedkommende ønsker at forfølge ophavsretskrænkelsen og herunder ønsker at rejse et økonomisk krav.

Dansk Journalistforbunds juridiske konsulenter er i øvrigt klar til at yde bistand, når medlemmernes ophavsret krænktes.

7

Betaling

Alle ovennævnte beløb er ekskl. moms. Betaling sker senest 2 uger efter modtagelse af lønopgørelse/faktura, hvis ikke andet er aftalt.

Alle takster er ekskl. transportomkostninger, fragt, porto etc.

Tegninger/illustrationer anvendt fra arkiv samt genanvendelse af tegninger/illustrationer skal automatisk afregnes til tegneren senest 30 dage efter brug.

8

Levering, opbevaring m.v.

Originaler forbliver tegnerens ejendom. Ved bortkomst eller beskadigelse skal materialet erstattes med minimum 200 % af den oprindelige pris.

Alle leverede tegninger/illustrationer, som opbevares i bladets arkiv (herunder eventuelt elektronisk arkiv) efter aftale, skal betragtes som kommissionsvarer og skal på opfordring straks udleveres. Højtpløst elektronisk lagring af tegninger/illustrationer må kun finde sted til internt brug, herunder til transmission.

Tegneren er uden ansvar for manglende eller forsinket levering, såfremt det på grund af følgende forhold måtte blive umuligt eller urimeligt byrdefuldt at opfylde aftalen: Væsentlige ændringer i bestillingens art og omfang foranlediget eller forårsaget af arbejdsgiveren/kunden eller forhold, der opstår uden tegnerens skyld, og over hvilke tegneren ikke er herre, for eksempel krig, natur-begivenheder, brand, strejke, lockout eller hærværk.

9

Feriegodtgørelse

Der er indregnet 12,5 % feriegodtgørelse i de satser, som anbefales i denne vejledning. Er du lønmodtager-freelancer, skal du sørge for, at det af hver enkelt aftale/lønopgørelse/faktura fremgår, at honoraret indeholder feriegodtgørelsen på 12,5 %.

10

Indeståelse

I det tilfælde, hvor arbejdsgiveren/kunden ønsker, at tegneren/grafikeren skal anvende et fotografi eller andet ophavsretligt beskyttet materiale som udgangspunkt for sit arbejde, bør arbejdsgiveren/kunden indestå for den nødvendige clearing af rettigheder med ophavsmanden.

11

Øvrige aftaler

- Bladtegnerprislister aftalt imellem Danske Bladtegnere/Dansk Journalistforbund og Danske Dagblades Forening, der dækker illustrationer til medlemsblade i Danske Dagblades Forening.
- Normalkontrakten aftalt imellem Dansk Forfatterforening og Forlæggerforeningen, der blandt andet dækker illustrationer til skønlitteratur samt børne- og ungdomslitteratur.
- Se desuden journalistforbundet.dk

Dansk Journalistforbund er et fagforbund i vækst. Vi er 50 ansatte til at betjene 14.000 medlemmer, der alle er beskæftiget med journalistik, medier og kommunikation. Vi sikrer medlemmerne de bedste arbejdsforhold og kompetencer, og vi arbejder for, at medier og kommunikation spiller en afgørende rolle for dialog og åbenhed i samfundet.

En streg i sandet...

Vejledende vilkår for freelance grafisk design, tegninger m.m.
Freelancere kan læse mere om prissætning etc. på journalistforbundets hjemmeside, journalistforbundet.dk, under menuen 'Freelance'.

Hvis du søger en freelancer, kan du også gå på journalistforbundets hjemmeside. Se under 'Søg en freelancer'.

Dansk Journalistforbund
medier & kommunikation

The Danish Union of Journalists

Gammel Strand 46
1202 København K
Danmark

+45 3342 8000
dj@journalistforbundet.dk
journalistforbundet.dk